

Půl milionu vyšetřených klientů, program VZP osteoporózu včas odhalil u víc než 70 000 lidí

8.9.2026 - Viktorie Plíková | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Osteoporóza patří mezi nejčastější metabolická onemocnění, přičemž dlouho probíhá bez příznaků. Ohroženi jsou nejčastěji starší lidé, komplikované zlomeniny krčku či zápěstí se týkají zejména právě jich. Pro účinnou léčbu (počínaje potravinovými doplňky až po hormonální přípravky či biologickou léčbu) je důležité včasné odhalení nemoci.

VZP proto v roce 2023 spustila pilotní program zaměřený na plošný časný záchyt osteoporózy. Ten zaznamenal rekordní zájem, během tří let jím prošlo bezmála půl milionu klientů (495 411). U více než 70 tisíc z nich (73 173) byla následně osteoporóza skutečně potvrzena denzitometrickým měřením. VZP proto bude po vyhodnocení přínosů v programu pokračovat.

Česko se dlouhodobě potýkalo s nedostatečným přístrojovým vybavením, denzitometry byly dostupné téměř výhradně na pracovištích radiologie, interny a osteologie. Jejich počet se díky programu VZP podařilo rozšířit z původních 91 na současných 226 a tím významně zvýšit dostupnost tohoto typu vyšetření. Téměř polovinu denzitometrických pracovišť dnes tvoří ordinace praktických lékařů a gynekologů.

Program časného záchytu osteoporózy, realizovaný v rámci preventivních prohlídek u praktických lékařů a ambulantních gynekologů, je zaměřen především na starší osoby z nejrizikovějších skupin. Vyšetření probíhá prostřednictvím dotazníku FRAX, zatímco u žen starších 60 let a mužů nad 70 let se využívá přímo denzitometrické měření.

„Diagnostika a terapie tohoto onemocnění byla v České republice ještě před třemi lety výrazně hůře dostupná než v ostatních zemích Evropské unie. To se ale díky populačnímu programu včasného záchytu změnilo a nyní patříme v EU naopak k premiantům, kterým se daří tuto nemoc včas odhalovat,“ říká **Miroslav Janků**, náměstek ředitele VZP pro zdravotní péči. Před zahájením programu byl denzitometr v 35 okresech ČR, dnes chybí pouze v jednom, a i tam se VZP snaží o jeho nasmlouvání. „Nyní je potřeba zaměřit se také na to, aby diagnostikovaní pacienti byli řádně léčeni,“ doplňuje **Janků**.

„Osteoporóza bývá označována za tichého zloděje kostí, protože o sobě často nedá vědět až do okamžiku zlomeniny. O to více mě těší, že se díky programu podařilo dostat preventivní vyšetření ke stovkám tisíc lidí. Jde o jeden z nejúspěšnějších preventivních projektů posledních let, který již dnes přináší konkrétní výsledky pro pacienty i celý zdravotní systém. Program časného záchytu osteoporózy jasně ukázal, že dobře nastavená prevence dokáže přinést rychlé a měřitelné výsledky. Máme téměř půl milionu vyšetřených klientů, výrazně vyšší dostupnost denzitometrie a desítky tisíc pacientů, u nichž bylo možné osteoporózu odhalit včas. To považuji za velmi pozitivní výsledek, který může v budoucnu významně snížit počet závažných zlomenin i jejich následků,“ hodnotí **MUDr. Richard Pikner, Ph.D.**, primář Oddělení klinických laboratoří Klatovské nemocnice.

Osteoporóza je vážné onemocnění, jež představuje jednu z nejčastějších metabolických chorob. Vyšetření je dostupné po celé České republice, je jednoduché, bezbolestné, a hlavně nutné pro

včasné odhalení nemoci a její následnou efektivní léčbu. Nemoc se totiž vyvíjí bez výrazných příznaků i bolesti a bývá často odhalena až v souvislosti s úrazem. Nejčastěji se jedná o zlomeniny krčku stehenní kosti, obratlů nebo zápěstí. Ve vyšším věku mohou tyto úrazy přinášet řadu komplikací, přičemž část pacientů po nich ztrácí soběstačnost. Zejména zlomeniny krčku stehenní kosti mohou mít i fatální následky.

Mapa s počtem pracovišť vybavených denzitometrem k 1. 8. 2026

Vyšetření denzitometrem podle odborností:

- Radiologie a zobrazovací metody: 58 pracovišť
- Gynekologie a porodnictví: 58 pracovišť
- Praktické lékařství: 42 pracovišť
- Klinická osteologie: 35 pracovišť
- Interna: 33 pracovišť

Koho se osteoporóza týká

Průběh nemoci je většinou bezpříznakový a bezbolestný, pacient o ní do první zlomeniny často ani neví. Někdy se může projevit pozorovatelným zakřivením páteře, pobolíváním zad či snižující se výškou pacienta. Zda patříte do rizikové skupiny a bylo by pro vás vhodné podstoupit vyšetření na denzitometru, poradí nejlépe váš ošetřující lékař (praktický lékař, v případě žen také gynekolog). Obecně bývají k onemocnění náchylnější kuřáci, lidé užívající nadměrně alkohol, lidé chronicky nemocní užívající dlouhodobě některý typ léčiv či lidé s výskytem osteoporózy v rodině. Podrobnosti najdete na našem webu www.vzp.cz ve videoporadně a také v Otázce týdne.

Screening osteoporózy VZP: metodika časného záchytu onemocnění v populaci:

A. Ženy do roku po menopauze do 59 let, muži od 65 do 69 let

Jako součást preventivní prohlídky ve dvouletých intervalech u všeobecného praktického lékaře nebo u gynekologa je provedena anamnéza a jednoduchý dotazník FRAX. Pokud vznikne podezření na onemocnění osteoporózou, je u pacientky/pacienta provedeno měření denzitometrem. (Dle výsledku denzitometrického vyšetření následuje další postup, buď pravidelné sledování pacienta, zahájení léčby, nebo odeslání ke klinickému osteologovi či jinému specializovanému lékaři.)

B. Ženy od 60 let a muži od 70 let

V rámci preventivní prohlídky u všeobecného praktického lékaře nebo u gynekologa je rovnou indikováno měření denzitometrem. Měření kostní hustoty prostřednictvím denzitometru může být provedeno buď přímo v ordinaci registrujícího lékaře, nebo je pacient odeslán na příslušné specializované pracoviště. (Dle výsledku denzitometrického vyšetření následuje další postup, buď pravidelné sledování pacienta, zahájení léčby, nebo odeslání ke klinickému osteologovi či jinému specializovanému lékaři.)

Viktorie Plívová

tisková mluvčí

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/pul-milionu-vysetrenych-klientu-program-vzp-osteoporozu-vcas-od>

[halil-u-vic-nez-70-000-lidi](#)